

หลักการเขียนบทคัดย่อ (Abstract)

สมภาพ สุทัศน์วิริยะ*

1. ความหมาย

บทคัดย่อ (Abstract) หมายถึง ส่วนที่แสดงเนื้อหาสำคัญของเอกสารโดยย่อ โดยทั่วไปมักจะเขียนอยู่ต่อจากชื่อเรื่อง บทคัดย่อ มักจะมีลักษณะดังนี้คือ

1. บทคัดย่อมาก่อนคำนำ และแยกให้ออกระหว่างคำนำกับบทคัดย่อ
2. ย่อทุกๆส่วน โดยเขียนสิ่งที่ผู้อ่านควรได้ทราบจากงานของเราโดยควรเรียงลำดับเช่นเดียวกับในเนื้อหาของงานวิจัย
3. เมื่อผู้อ่านๆบทคัดย่อจบแล้ว ต้องมองภาพรวมของงานวิจัยเรื่องนั้นๆออก ส่วนรายละเอียดนั้นผู้อ่านสามารถติดตามอ่านได้ในงานวิจัยฉบับสมบูรณ์
4. บทคัดย่อไม่ควรยาวจนเกินไป (ไม่ควรเกิน 1/2 หน้ากระดาษ A4 แต่บางรูปแบบการวิจัยอาจจะมากกว่า 1/2หน้ากระดาษก็ได้ แต่ไม่ควรเกิน 1หน้าครึ่ง) เพราะอาจทำให้เวลาในการอ่านส่วนอื่นๆลดลง ในบทคัดย่อจะไม่มีตาราง รูปภาพ หรือการอ้างอิงใดๆ
5. ไม่มีส่วนของข้อมูลหรือแนวคิดอื่น ที่อยู่นอกเหนือจากในเนื้อหาของงานวิจัย

2. การเตรียมตัวก่อนเขียนบทคัดย่อ

ก่อนการเขียนบทคัดย่อควรศึกษา เรียนรู้ และทำความเข้าใจกับงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ของตนเองเพื่อหาประเด็นต่างๆ ที่น่าสนใจ และดึงดูดให้ผู้อ่านทั่วไปอยากอ่านรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

3. บทคัดย่อที่ดี

หลักเกณฑ์ของการเขียนบทคัดย่อที่ดีมีดังนี้

1. บทคัดย่อที่ดี ควรคัดแต่เรื่องสำคัญ ๆ ที่เป็นประเด็นน่าสนใจทั้งหมด จะต้องเน้นการถ่ายทอดเฉพาะ จุดเด่นของการวิจัย โดยงานวิจัยมีความชัดเจน สั้น กระชับรัด พอดีกับกฎเกณฑ์บางอย่างของบทคัดย่อที่ดี เช่น จำนวนคำต้องอยู่ระหว่าง 200-250 คำ หรือประมาณไม่เกิน 1 หรือ 1หน้าครึ่งของหน้ากระดาษ A4
2. ก่อนการเขียนบทคัดย่อ ควรอ่านและทำความเข้าใจกับงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ของตนเอง เพื่อหาประเด็นต่างๆ ที่น่าสนใจ ดึงดูดให้ผู้อ่านทั่วไปอยากอ่านวิจัยเล่มสมบูรณ์
3. ไม่มีการตีความหรือวิพากษ์วิจารณ์โดยใช้ความคิดของตนเอง
4. ไม่ควรเขียนประโยคที่เข้าใจยาก หรือมีความรุนแรงในตัวมาใช้ ไม่ใช่ศัพท์เฉพาะท้องถิ่น ไม่ใช่ตัวย่อหรือสัญลักษณ์โดยไม่จำเป็น เพราะอาจสร้างความไม่เข้าใจให้ผู้อ่านได้

5. ไม่มีการอ้างอิงตัวเลข แผนภาพ ตาราง โครงสร้างสูตรสถิติต่าง ๆ หรือสมการต่าง ๆ ในบทคัดย่อ นอกจากจะเป็นที่จะแสดงผลการวิเคราะห์
6. ในการเขียนบทคัดย่อ อาจมีหลายย่อหน้าได้ เพื่อเพิ่มความเข้าใจให้ผู้อ่านในแต่ละตอน
7. หลีกเลี่ยงการอ้างอิงงานวิจัยของผู้อื่นในบทคัดย่อ (ไม่ควรมีเลยจะดีกว่า)
8. ทำตามขั้นตอนของโครงสร้างการเขียนบทคัดย่อ โดยต้องระมัดระวังให้มากกว่ารวมถึงลักษณะแบบตัวอักษร ขนาดตัวอักษร การกำหนดขอบเขตหน้ากระดาษ เครื่องครัดต่อหลักการพิมพ์ และรูปแบบที่เป็นที่ยอมรับ ควรระมัดระวังในการตรวจสอบการเขียนโดยอ่านหลาย ๆ รอบ จะเป็นการเพิ่มคุณภาพของบทคัดย่อให้เป็นที่ ยอมรับในการนำเสนองานวิจัย

4. ประเภทของบทคัดย่อ

บทคัดย่อมี 2 ประเภท คือ

1. บทคัดย่อประเภทให้ข้อมูลความรู้ (Informative Abstract) เขียนเพื่อรายงานผลการศึกษา หรือบทสรุปที่ผู้ใช้ต้องการอย่างเพียงพอ เพื่อหลีกเลี่ยงความจำเป็นในการอ่านเอกสารต้นฉบับ
2. บทคัดย่อประเภทพรรณนา (Indicative of Descriptive Abstract) เขียนเพื่อชี้แนะข้อเท็จจริงที่สำคัญที่สุดในเอกสาร โดยปราศจากรายงานถึงผลการศึกษา ค้นคว้า หรือสรุป เพื่อให้ผู้อ่านใช้ประกอบการตัดสินใจว่าจะต้องอ่านหรือศึกษาเอกสารต้นฉบับหรือไม่ โดยทั่วไปนิยมใช้เขียนเพื่อสรุปเอกสารที่นำเสนอหรือทัศนคติที่กว้างขวาง เช่น เอกสารด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ หรือบทวิจารณ์ เป็นต้น

5. การเขียนบทคัดย่อมีหลักสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1. **มีความสั้น กระชับและกระชับ (Concision)** คือ เลือกเฉพาะสาระที่เป็นประเด็นใจความสำคัญของเอกสาร โดยใช้สำนวนที่กระชับ มีความกระชับ หลีกเลี่ยงการใช้คำหรือประโยคที่มีความยาว หรือมีความซ้ำซ้อนความยาวของบทคัดย่อไม่มีกำหนดไว้ตายตัว ขึ้นอยู่กับชนิดของเอกสารและเนื้อหาสาระของเอกสารนั้น ๆ ว่า มีความสำคัญมากน้อยเพียงใด โดยทั่วไปบทคัดย่อจะมีเพียง 1 ย่อหน้า แต่สำหรับเอกสารงานวิจัยมีได้มากกว่า
2. **มีความถูกต้อง (Precision)** คือ สามารถถ่ายทอดประเด็นสำคัญของเอกสารได้อย่างถูกต้อง ตามความหมายเดิมของเอกสารต้นฉบับ ไม่ควรมีการตีความหรือแสดงความคิดเห็นใด ๆ อันทำให้ผู้อ่านเข้าใจสาระของเอกสารต้นฉบับผิดไป
3. **มีความชัดเจน (Clarity)** คือ การเรียบเรียงถ้อยคำเพื่อเสนอในบทคัดย่อจะต้องสื่อความหมายให้เข้าใจชัดเจน โดยใช้รูปประโยคที่สมบูรณ์ไม่ใช่เขียนกระต่อนกระแต่นเป็นคำ ๆ

6. หลักการเขียนบทคัดย่องานวิจัย

ประเด็นที่สรุปในบทคัดย่อ ควรประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย ข้อเสนอแนะ และ คำสำคัญ รายละเอียดมีดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย ให้ระบุว่า ผู้วิจัยต้องการศึกษาประเด็นอะไรบ้าง อาจเขียนเป็นข้อๆ (แต่ต้องอยู่ในบรรทัดเดียวกันต่อเนื่องกัน) หรือเขียนเป็นประโยคบอกเล่าต่อเนื่องกันไปก็ได้

2. วิธีดำเนินการวิจัย ให้อธิบายว่าใช้รูปแบบการวิจัยแบบใด ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างไร ในกรณีที่เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ให้ระบุ กลุ่มตัวอย่างว่าคือใคร จำนวนเท่าใด วิธีการสุ่มตัวอย่างสุ่มด้วยวิธีใด (ไม่ต้องบอกวิธีกำหนดขนาดตัวอย่าง) การเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม แบบสังเกต แบบทดลอง หรือวิธีอื่นๆ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติตัวใดบ้าง ในกรณีที่เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ให้ระบุ หลักเกณฑ์การเลือกผู้ให้ข้อมูล (Key informant) การเข้าถึงแหล่งข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูล เช่น ใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสังเกต การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) เป็นต้น และอธิบายวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย

3. ผลการวิจัย ให้ระบุว่า ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ข้อค้นพบอะไรบ้าง โดยให้ผลของการวิจัยตอบ วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ให้ครบทุกข้อ ในกรณีที่มีการทดสอบสมมติฐาน ให้ระบุว่าข้อค้นพบข้อใดเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ข้อใด ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ไม่ต้องอธิบายเหตุผลว่า ทำไมจึงเป็น/ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนข้อเสนอแนะ ให้ข้อเสนอแนะเฉพาะส่วนที่เป็นข้อค้นพบที่สำคัญๆ ที่ได้จากการวิจัย หรือ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่สำคัญ ไม่ควรใส่รายละเอียดปลีกย่อยไว้มากเกินไป ให้ระบุเฉพาะข้อที่สำคัญจริงๆ

4. คำสำคัญ หมายถึง คำที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นเพื่อใช้แทนเนื้อหาใจความสำคัญของเอกสารการวิจัย โดยมี วัตถุประสงค์ในการอำนวยความสะดวกในการค้นคืน ทำให้ผู้อ่านสามารถคัดเลือกเอกสาร และจัดกลุ่มเอกสารตาม ประเภทหรือใจความสำคัญได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ควรมีไม่เกิน 3 คำสำคัญ โดยปกติจะเป็นคำที่มาจากชื่อเรื่อง (ตัวแปรตาม) ตัวแปรต้น (ที่สำคัญๆ เช่น ปัจจัยด้าน...) และสถานที่ แต่ในบางครั้งก็อาจใช้คำที่มาจาก วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใหม่ๆ รูปแบบการวิจัยใหม่ๆ หรืออื่นๆ ก็ได้

ข้อควรระวัง ผู้วิจัยจะต้องแยกแยะให้ได้ว่า ประเด็นที่จะนำมาเขียนต้องเป็นประเด็นสำคัญ เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย/วัตถุประสงค์หรือไม่ รวมทั้งตามหัวข้อหลักในการเขียนบทคัดย่อหรือไม่ด้วย

(ตัวอย่าง) รูปแบบการเขียนบทคัดย่อ

ชื่อวิจัยภาษาไทย : .....

ชื่อวิจัยภาษาอังกฤษ : .....

ชื่อผู้วิจัย : .....

หน่วยงาน : .....

ปีที่ทำการวิจัย : .....(ควรใช้ปี พศ.ที่ทำการวิจัยเสร็จสิ้นครบ 5 บท).....

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์1)เพื่อ .....

2) เพื่อ.....และ 3) เพื่อ.....

ใช้รูปแบบการวิจัยเชิง..... กลุ่มตัวอย่างเป็น...(ใคร ที่ไหน เมื่อไร (ถ้ามี)) จำนวน.....คน ได้มา

จากการสุ่ม/เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบ.....เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้...(แบบสอบถาม/

แบบสัมภาษณ์หรือฯลฯ) .....วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ.....

สรุปผลการวิจัย ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า .....(เขียนข้อค้นพบตามจุดมุ่งหมาย/วัตถุประสงค์

อาจจะแยกเป็นข้อๆก็จะเป็นการดี เพราะทำให้อ่านง่าย).....

ข้อเสนอแนะ ...(ให้เขียนเป็นข้อๆ/การบรรยายแบบต่อเนื่องในบรรทัดเดียวกัน).....

.....

คำสำคัญ....., ..., ...